

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਜੋ.

ਬਲਵੰਤ ਕੌਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਮੁਦਈ

ਬਨਾਮ

LIC OF INDIA, — ਜਵਾਬਦਾਤਾ/ਵਿਵਾਦੀ

1998 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 3494

10 ਸਤੰਬਰ 2004

ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 — ਐੱਸ. 3—ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 — ਐੱਸ. 34 — ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਬੀਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ — LIC, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ 'ਡਬਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਬੈਨੀਫਿਟ' ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ — ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ — 1 ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ—ਚੁਣੌਤੀ 1 to-- 1978 ਐਕਟ ਦੇ S. 3(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਿਖਤੀ ਸਾਧਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ—ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ—ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ—ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ S. 34 ਸੀਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ—ਵਿਆਜ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਡਿਕਰੀ ਦੇਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੰਪਦਾ ਹੈ—ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਲੀਬਿਤ ਰਿਹਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਰਥਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) (ii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 15)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਵਿਆਜ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ;

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

(ਪੈਰਾ 16)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੀਲ ਸਾਗਰ, ਸੀ .

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੀ.ਆਰ.

ਨਿਰਣਾ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਤੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਹਰੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਾਭ ਵਾਲੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਹੈ। 65,000 ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1986 ਨੂੰ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1986 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪੌੜੀ ਤੋਂ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਰਕਮ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਬਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1986 ਤੋਂ 18% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 65,000। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1986 ਤੋਂ 12% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਅਤੇ 6% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਉਸੇ ਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ।

(2) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਹਰੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਾਭ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ony intCTest ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

(4) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

(1) ਕੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(2; ਕੀ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

(5) Learned Learned ਕਾਉਂਸਲੀ ਫੋਰ ਥਨੇ ਅਪੈਲੈਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ thefpl ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵੀਚਿਤ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪੜਾਅ; ਦੂਜਾ, ਪੈਡੈਟ ਲਾਈਟ ਦਿਲਚਸਪੀ; ਅਤੇ, ਤੀਜਾ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਵਿਆਜ ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਪੈਡੈਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। **ਵਿੱਠਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰੂਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ**

ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾਧਰ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਰਾਨਾਡੇ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ LR.s., (2), ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰਿਲੇਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਘੁਨਾਥ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, (3) ; ਸੈਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਲੀਵਰ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, (5) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3)(a)(ii) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੌਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਂਤਾ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਲਾਈਫ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (6) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੁਲੋਚਨਾ ਦੇਵੀ, (7) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 188
  - (2) ਏਆਈਆਰ 1990 ਐਸਸੀ 185
  - (3) ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 732
  - (4) ਏਆਈਆਰ 2001 ਐਸਸੀ 3095
  - (5) ਏਆਈਆਰ 1975 ਪੀ.ਬੀ. & Hy. 259
  - (6) ਏਆਈਆਰ 1988 ਦਿੱਲੀ 39
  - (7) 1993 (2) ਹਾਲੀਆ ਮਾਲੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 258
- (6) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

"3. ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ:- (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ, ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣਾ ਹੈ, -

- (a) ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸਾਧਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ:
- (b) ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- (2) xx xx xx xx
- (3) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, -

- (a) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ-
- (i) ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ; ਜਾਂ
  - (ii) ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ:
- (b) ਅਤੇ (c) xx xx xx xx

"5.1 ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ - ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908

ਸੈਕਸ਼ਨ 34. ਵਿਆਜ। -(1) ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਨਿਰਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਸਮਝੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਅਗਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਸਲਾਨਾ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਦਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵਿਆਖਿਆ I ਅਤੇ II xx

(2) xx xx xx xx xx ”

(7) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਆਜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸਾਧਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ, ਫਿਰ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ, ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਆਜ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ

ਚਿੰਤਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਸੂਟ ਪੜਾਅ ਲਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ

ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

(8) ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34। 1908 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕੋਡ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦਾ ਹੈ (i) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ; (ii) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ; ਅਤੇ (iii) ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(9) ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 108, ਭਾਗ 32 (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"108. ਜਦੋਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।—ਕਾਮਨ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (1) ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; (2) ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (3) ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ (ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਜੇਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(10) ਵਿਠਲ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

“ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ S. 80 ਜਾਂ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੇ S. 23 ਐਕਟ .....

(11) ਜੀਸੀ ਰਾਏ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ:-

(i) ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਘਾਟੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਜ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਲਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਵੈਧ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ S. 34 CPC ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ii) xx xx xx

(iii) xx xx xx

(iv) xx xx xx

(v) ਵਿਆਜ ਪੈਡੈਟ ਲਾਈਟ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ (ਪ੍ਰੀ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪ੍ਰਿਓਡ)। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਸੈਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ:-

"ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ (1995 ਐਡੀਸ਼ਨ) 'ਤੇ ਮੁੱਲਾ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੰਡ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ,—(1) ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਰਕਮ 'ਤੇ; (2) ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ; (3) ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਜ, ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪਿਛਲੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਸੂਟ ਵਿਆਜ, ਵਿਆਜ ਪੇਡੇਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਪੋਸਟ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਆਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਵਧੀ ਲਈ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ' ਵਿਆਜ ਪੇਡੇਂਟ ਲਾਈਟ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ .....

(13) ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅੱਗੇ, ਦੰਦੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਸੂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਦੋ ਉਪ-ਸਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ: (i) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਉਸ ਦਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ, ਮਨੀ ਉਧਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ; (ii) ਜੇਕਰ ਦਰ ਦੰਡਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਵਾਜਬ ਸਮਝੇ; ਅਤੇ (iii) ਜੇਕਰ ਦਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਆਜ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਿਤੀ ਡਿਕਰੀ ਤੱਕ ਦਾ ਵਿਆਜ ਉਸ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿਛਲੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦਾ ਵਿਆਜ ਮੁੜ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੇ. ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“46 ਇਹ .....ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ,

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

(14) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

“ਵਿਆਜ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਨਤ ਮੂਲ ਰਕਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਜ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਡਿਕਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। - ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਢੰਗ ਨਾਲ।”

(15) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਜ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਰਥਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3)(ii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੂਲ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ।

(16) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਆਜ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(17) ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਲਿਸਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮਿਆਦ ਲੰਬਿਤ ਰਹੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(18) **ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੰਗਲ ਈ-ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਪੀਰੀਅਡ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਮਿਆਦ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 34 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਕੀਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਰੁਤਨਜੀ ਰਣਜੀ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1938 ਪੀਸੀ 67 (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਵਿਨਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰੂਪ ਚੰਦ**, ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 188 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (1) ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ (2) ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (3) ਜਦੋਂ ਇਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (4) ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਮਿਆਦ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੀ ਡਿਕਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ ਭਾਵ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਤੀਜੀ ਮਿਆਦ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਵਧੀ ਲਈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ। 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੀਮਾ, ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 34, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ....।

(19) ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(20) ਵਿੱਚ **ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤਾ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ), ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ, ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3)(ii) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। **ਸੁਲੋਚਨੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(21) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰੀ-ਸੂਟ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਦਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਂਡੈਂਟ

ਲਾਈਟ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ।

(22) ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮਿਆਦ ਲਈ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸੂਟ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਿਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ